

[Poul Sørensen.]

haft at manøvrere med. Det er imidlertid ikke sket indenfor skolens område, men i det sidste par år har der fra mange kommuners side været vist stor aktivitet overfor de ministerier, der har med denne sag at gøre, for at blive fritaget for den forpligtelse, der hviler på kommunerne i forbindelse med skolebyggeri. Jeg tror også, man med rette — særlig i disse år — kan fremføre de specielle forhold vedrørende boligbyggeriets vanskeligheder, og mange steder stiller man endvidere spørgsmålet op på den måde, at man kan erhverve så og så mange flere undervisningslokaler, hvis man giver afkald på den lederbolig, man ellers er forpligtet til at lade opføre. Jeg kan føje til, at disse synspunkter ikke er synspunkter, hvorom der er politisk strid; det er enige, ansvarsbevidste folk, der tager dette standpunkt og forhandler sagen — men desværre forgæves — med den højtærede undervisningsminister og den højtærede finansminister.

Da jeg mener, det vil være rimeligt at komme disse kræfter til hjælp, har jeg gerne villet sætte sagen på dagsordenen herinde, idet jeg stiller dette spørgsmål til den højtærede undervisningsminister:

„Vil undervisningsministeren medvirke til, at kravet om embedsboliger ved skolebyggerier opgives, så alle kræfter samles om at skaffe selve undervisningen bedst mulige vilkår?“

Undervisningsministeren (Bomholt): Fra gammel tid har der været tillagt folkeskolens lærere tjenestebolig ved skolerne med pligt for lærerne til at bebo tjenesteboligen. Denne ordning er stadig gældende ved skolerne på landet, hvor den landbomæssige bebyggelse gør det vanskeligt for lærerne selv at skaffe sig en passende bolig i nærheden af skolen. Ved opførelsen af nye skoler indrettes samtidig de fornødne lærerboliger. I købstæderne, hvor lærerne i almindelighed under normale forhold har let adgang til at leje en passende bolig, er kravet om tjenesteboliger for det almindelige lærerpersonale efterhånden bortfaldet.

For lederen af en købstadskole var der i skolelovgivningen forud for lærerlønningsloven af 12. april 1946 ikke hjemmel for administrationen til at forlange indrettet

tjenestebolig. Det anses imidlertid nu af pædagogiske grunde for ønskeligt, at skolens leder har bolig på skolen, så at han også udenfor skoletiden kan føre tilsyn med skolen og følge dens virksomhed bl. a. af hensyn til ungdoms- og aftenkoleundervisningen. Hvis man vil gøre alvor af tanken om et nært samarbejde mellem forældre og skole med relativt hyppige forældremøder, træffetid o. s. v., er det faktisk nødvendigt, at skolelederen har bopæl på eller ved skolen. Ved lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 25 er der derfor tillagt undervisningsministeren beføjelse til at forlange, at der ved nyopførte skoler i købstadkommuner skal indrettes tjenestebolig for lederen. Man har ment, at der ved opførelsen af nye skoler i købstæderne, hvortil byggeudgifterne ofte andrager 1—3 mill. kr. eller mere, uden uoverstigelig vanskelighed og uden udfordrende fordyrelse af byggeriet vil kunne skaffes plads til indretning af en bolig for skolens leder, hvorved et rimeligt pædagogisk hensyn kan imødekommes. Ved bestående skoler, hvor pladshensyn ikke tillader udvidelse, stilles der ikke krav om indretning af skoleinspektørbolig.

Undervisningsministeriet har siden bestemmelsens tilblivelse principielt fastholdt, at der skal tilvejebringes tjenestebolig for skolelederen ved alle nyopførte skoler med købstadskoleordning, og denne linie er uden nogen som helst afvigelse fulgt også af min forgænger som undervisningsminister. Under de vanskelige bygningsmæssige og økonomiske forhold i de seneste år har ministeriet uden at give afkald på det principielle standpunkt efter indstilling fra de stedlige skolemyndigheder tiltrådt, at der erhverves fritliggende boliger eller lejes lejligheder i skolens nærhed til brug som tjenestebolig for skoleinspektøren. I nogle tilfælde har ministeriet, når særlige omstændigheder talte derfor, givet udsættelse med opførelse af lederbolig i en kortere årrække.

Skoleinspektørforeningen har overfor ministeriet dels ved udtalelser på årsmøder, dels ved direkte henvendelser til stadighed stærkt fremhævet den pædagogiske betydning af opretholdelsen af tjenestebolig på skolen for skolens leder.

De pædagogiske hensyn, der ligger til grund for kravet om tjenestebolig for skolens leder, har ikke vundet almindelig aner-